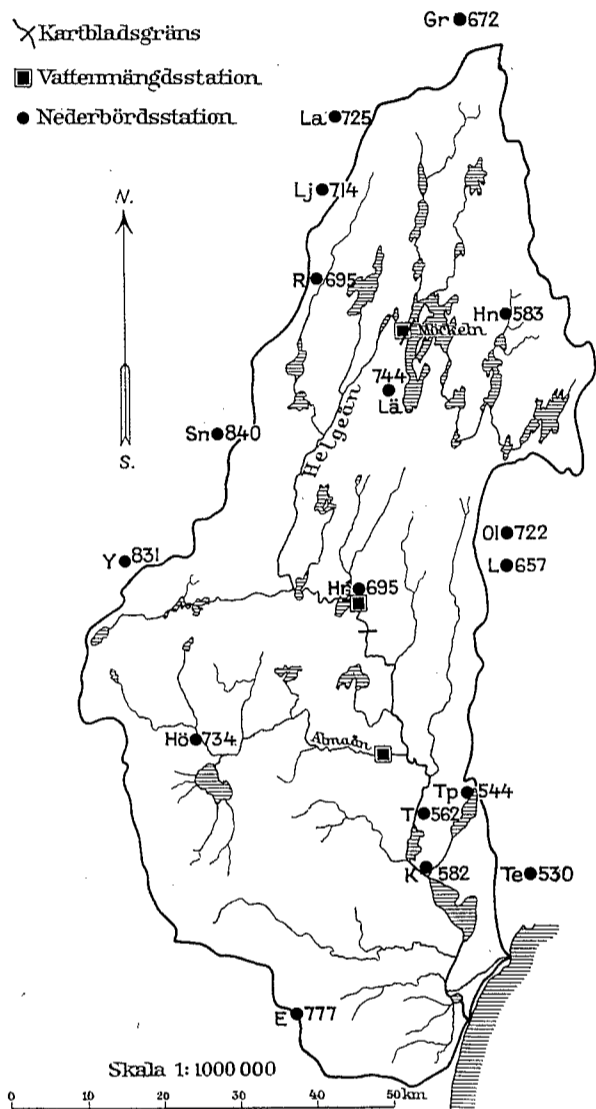


FÖRTECKNING ÖVER SVERIGES VATTENFALL

88. HELGEÅN

MELLAN MÖCKELN OCH MYNNINGEN

Kartblad 166—167/1931



Läge.

Helgeån har mellan sjön Möckeln och utloppet i havet vid Yngsjö en längd av 140.0 km. Tillhörande två kartblad hava benämnts 1 Torsebrofallet och 2 Delaryfallet. De omfatta vardera 70 km av vattendragets längd. Kartbladens läge åskådliggöres av ovanstående kartsnitt, där gränserna äro angivna. Sträckan återfinnes å de topografiska kartbladen 15 Vislanda, 14 Ljungby, 9 Hässleholm, 10 Karlshamn och 6 Kristianstad, samtliga utgivna i skala 1:100 000 samt mellan 0 och 103 km dessutom på de ekonomiska kartorna över Kristianstads län i skala 1:20 000, som äro under utgivning.

I administrativt avseende tillhör området Agunnaryd, Pjätteryd, Göteryd och Hallaryd socknar av Sunnerbo härad i Kronobergs län, Visseltofta och Verum socknar i Västra Götalands län, Osby, Östra Broby, Glimåkra, Emislöv, Gryt, Knisslinge, Kviinge och Färlöv socknar av Östra Götalands län, Fjälkestad, Nosaby, Gustav Adolf, Rinkaby och Åhus socknar samt Åhus köping av Villands härad, Norra Åsum (med Vilans municipalsamhälle), Köpinge, Everöd och Vittskövle socknar av Gärdars härad samt Kristianstad stad i Kristianstads län.

Vattenrättsligt hör området till Söderbygdens vattendomstol.

Geografiska och geologiska förhållanden.

Helgeån i egentlig mening kommer från sjön Möckeln i Kronobergs län. Den rinner härifrån först mot SV, d. v. s. i ungefär samma huvudriktning som flera av de sydvästsvenska större åarna. Strax S om Visseltofta i nordligaste delen av Kristianstads län kommer ån in i en topografiskt annorlunda orienterad terräng och bryter därför av mot SSO. Under ett slingrande lopp fortsätter den ned förbi Kristianstad för att slutligen falla ut i Hanöbukten.

Möckeln ligger på c:a 136 m ö. h. och den omgivande terrängen å 140—150 m. Denna sistnämnda är i stort sett mycket flack och jämn; den utgör en del av den småländska urbergsslätten. Från denna resa sig enstaka glest liggande höjder, vilka nå endast några tiotal meter över den flacka terrängen. Denna sistnämnda intages till en ovanligt stor del, mer än 20 %, av torvmarker. Trots det att sålunda en icke ringa del av vattenområdet är så flack, sjunker flodloppet i små avsatser ganska hastigt mot S. Sålunda ligger flodplanet i trakten av Visseltofta å c:a 90 m, men den omgivande terrängen visar höjder på över 140 m ö. h. I regel synas topparna dock icke på högre än 110—120 m. Nedanför Visseltofta blir terrängen än mera småkuperad och ligger i allmänhet å 75—90 m ö. h., d. v. s. endast obetydligt över flodplanet. I trakten av Broby ligger åns närmaste omgivning å 35—40 m, men även

glost liggande toppar på över 60 m finnas. I trakten av Knisslinge är ån praktiskt taget nere på den av förkastningslinjer begränsade kritslätten, vars höjd här är c:a 15 m ö. h. Inom denna nedersta del av vattenområdet ligger några flacka slättlandssjöar, Araslövsjön, Råbelövsjön och Hammarsjön endast obetydligt över Östersjön. Slätten nedanför Hammarsjön är mycket flack och belägen 5—10 m ö. h.

Berggrunden utgöres inom vattenområdets ojämförligt största del av röd gnejs, understundom genomdragen av grå gnejs eller hornblendeskiffer. Genom nämnda bergarter uppsticka enstaka glest liggande, även topografiskt framträdande hyperitberg, vilket särskilt är fallet inom områdets östra delar. Denna enformiga urbergsterräng råder ända ned till trakten NV om Råbelövsjön, där ån rinner ut på den nordostskånska kritslätten. Redan längre upp finnas dock inom urbergsområdet små isolerade kritförekomster. Den nordligaste kända är belägen vid Hemmestorp strax O om Östanå pappersbruk.

De kvartära avlagringarna utgöres av morän, rullstensgrus, sand, leror och torvmarker. Av dessa intaga visserligen mossar och kärr stora delar av vattenområdet, men till arealen dominera dock moränmarkerna. Störst utbredning hava de blockrika magra urbergsmoränerna. Inom den del av vattenområdet där kritbergarter på ett eller annat sätt förekomma, är moränen mera kalkhaltig och näringsrikare. I trakten av Broby förändras starkt den geologiska karaktären; här vidtaga stora sandområden, vilka nå sin största utbredning inom trakten Kviinge—Knisslinge—Hjärsås. Här intaga även olika slags svämbildningar en icke ringa areal. S om Araslövsjön täcker mosanden största delen av trakten. Dess enda konkurrent utgöra torvavlagringar av olika slag, inklusive svämmeror och svämsand, men dessa äro inskränkta till området närmast ån, Hammarsjön och den forna Yngsjösjön. Här och där är sanden utbildad som flygsand, vilket särskilt är fallet inom trakten nedanför Hammarsjön. Slutligen må nämnas, att rullstensgrus finnes inom Helgeåns dalgång särskilt å sträckan S om Broby, vilket stråk kommer från Färlövstrakten V om Araslövsjön. Helgeåns vattenområde är i kvartärgeologiskt hänseende anmärkningsvärt, emedan det är tämligen fattigt på leror men rikt på stora sandfält. Säkerligen äro dessa sistnämnda till stor del av glaciälvialt ursprung men marint bearbetade.

Helgeån rinner efter utloppet från Möckeln med endast obetydligt fall delvis genom sank ångar till Tornasjön. Den strax V om denna belägna sjön, Skeppshultsjön, är en stenig moränsjö, c:a 2 m djup. Härifrån och fram till Gustavsforsfallet är flodprofilen mycket flack, och ån rinner till stor del utan markerad dalgång genom sank ångar. Gustavsforsfallet är det översta i en lång serie, varigenom ån tämligen hastigt sänker sig. Loppet ligger här i en markerad, ganska bred dalgång under den egentliga urbergsslätten. Dalbotten upptages fortfarande av sank ångar, men sträckvis finnes morän eller rullstensgrus; fast berg går däremot mycket sällan i dagen. Från Hallaryd blir lutningen mindre, dalgången bredare och dess sidor högre. Nedanför Hässlehult är dalbotten rik på frispolade block, dalgången blir åter smalare och lutningen större. Från Hästberga och fram till Hovgården finnes fast berg i dalbotten på flera ställen. Nedanför Hovgården rinner ån genom breda sank ångar fram till Skeingesjön. Tvärs över denna, från inflödet till utloppet, är sjön mycket grund, men den norra delen uppgives vara c:a 12 m djup. Mellan nämnda sjö och Osbysjön visar flodloppet flera tvära kastningar. Dalgången är här icke alltid utbildad utan ån omgives av översvämningsmarker. Å dessa anträffas understundom diatomacéavlagringar, kiselgur, i sådan mängd, att de t. o. m. exploaterats, vid Sibbarp och å halvön i Osbysjöns mitt. I fortsättningen fram emot Knisslinge är dalgången av växlande bredd och stränderna här och var sumpiga. Vid Knisslinge börjar den nordostskånska slätten. Stränderna äro här inom sandområdet relativt höga, men nedanför Almaåns inlopp vidtaga låga sankmarker, vilka numera äro invallade och åtminstone sträckvis hållas torra genom pumpning. Från Ballingstorp till Stubbarp äro sumpmarkerna delvis översvämmade genom uppdamning vid Torsebro kraftverk, vilket åstadkommer lugnvatten ända till Knisslinge. Vattenytans höjd är här c:a 12 m ö. h., men sedan ån vid Torsebro kommit in i ett moränområde sker en plötslig förändring. Här rinner den i en trång dalgång med en serie fall, varigenom loppet sänker sig till något mer än 1 m ö. h. De stora sjöar, Helgeån i fortsättningen av sitt lopp berör, äro under stark igenväxning.

Helgeån har tidigare haft sitt enda utlopp vid Åhus, men på 1770-talet tog sig ån, delvis med befolkningens hjälp, en ny väg från Yngsjösjön direkt till havet. Den gamla grenens utlopp från Yngsjösjön, vilken sjö numera är nästan igenvuxen, finnes ej längre kvar, men strax nedanför Vittskövle bro tager en grävd trafikkanal av och leder en mindre del av vattnet genom den gamla grenen, i vilkens mynning Åhus hamn är belägen.

Bebyggelsen är inom Helgeåns vattenområde synnerligen ojämnt fördelad. Inom området Möckeln—Broby äro odlingarna huvudsakligen knutna till åns närmaste omgivning. Längre därifrån är skogstätet mera obrutet. Området S om Broby är till mycket stora delar uppodlat. Bebyggelsen blir där mindre markerad bunden till åns närmaste omgivning, vilka dels äro goda odlingsmarker, dels för odling mindre lämpliga sankmarker. Sandområdena

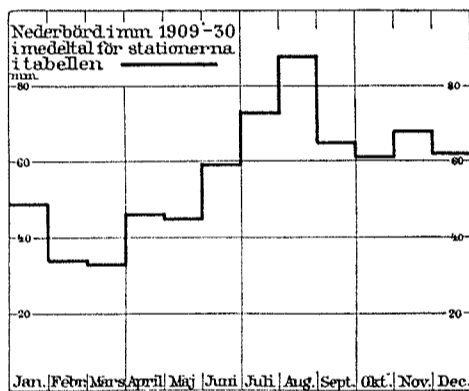
S om Hammarsjön äro icke så tätt bebyggda. Utmed Helgeåns forsar och fall finnas en del industriella anläggningar, baserade på åns vattenkraft.

Nederbörd. Helgeåns vattenområde är till större delen beläget inom det relativt nederbördsrika område, som från västra Småland sträcker sig ned i det inre av Skåne. Endast den sydöstra delen av området är relativt nederbördsfattig. På gränsen mot Lagaus nederbördsområde är nederbörden sålunda 700 à 800 mm i medeltal per år och även längst i söder på Linderödsåsen uppgår den till närmare 800 mm per år. På slätten omkring nedre delen av loppet är nederbörden däremot endast 500 à 600 mm i medeltal för året.

Medelnederbörd i mm 1909—1930.

Stationsnamn	Be-teck-ning	Höjd ö. h. m	Jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	år
381 Grankärr	Gr	200	49	34	33	43	44	59	62	90	62	64	69	63	672
383 Lagan	La	142	53	34	35	48	50	69	70	90	68	69	73	66	725
384 Ljungby	Lj	140	53	36	34	45	48	59	74	94	63	68	73	67	714
1159 Runkarp	R	165	48	33	33	43	46	54	69	104	68	61	72	64	695
1374 Hyltan	Hn	155	37	29	22	34	39	58	75	73	53	54	56	53	583
1174 Länshult	Lä	160	55	38	35	46	48	70	73	99	71	67	72	70	744
396 Strömsnäs	Sa	110	66	45	43	56	54	72	88	100	76	74	86	80	840
1256 Olastorp	Ol	42	49	31	33	51	49	67	81	95	74	62	71	59	722
619 Yxenhalt	Y	110	63	41	39	56	49	73	92	111	77	71	82	77	831
1333 Lösoboda	L	135	46	29	29	46	44	57	73	79	67	59	70	58	657
1500 Osby	Hr	80	56	37	34	47	50	57	72	86	64	59	67	66	695
380 Hörlinge	Hö	55	56	37	32	51	47	62	77	97	69	65	72	69	734
333 Tommarp	Tp	10	34	25	26	37	39	48	67	72	58	45	49	44	544
1225 Torsebro	T	12	36	29	32	40	40	46	66	78	53	47	49	46	562
332 Kristianstad	K	9	41	33	32	44	42	51	65	68	55	48	54	49	582
326 Trolle-Ljungby	Te	10	33	28	29	34	40	43	56	68	58	44	48	49	530
1129 Älmhult	E	200	64	44	40	53	40	57	77	93	72	76	87	74	777
Medeltal		102	49	34	33	46	45	59	73	88	65	61	68	62	688

I tabellen hava sammanställts medeltal för ett antal nederbördsstationer inom eller i närheten av flodområdet, avsedda att visa den ungefärliga nederbördsfördelningen. De anförda värdena hänföra sig till tiden 1909—1930. Fullständiga observationer för hela denna tid finnas visserligen icke för alla stationerna, men, när så är fallet, har en omräkning till nämnda period verkställts med hjälp av någon närbelägen station med fullständig serie. Stationernas läge framgår av den före texten stående kartskissen, å vilken även den



normala årsnederbörden i mm är angiven vid varje station. Diagrammet åskådliggör nederbördens fördelning under året. Det visar, att den största delen av nederbörden faller under sommaren och hösten, under det att vintern och våren äro relativt nederbördsfattiga. Nederbördsrikaste månaden är för de flesta stationerna augusti och nederbördsfattigaste februari eller mars.

Biflöder och sjöar. Helgeån har vid utloppet ur Möckeln ett nederbördsområde av 1,004 kvkm och vid mynningarna i havet 4,840 kvkm. På den mellanliggande sträckan mottager vattendraget följande tillflöden med nederbördsområde överstigande 100 kvkm.

Pjätterydsån från h. vid km 122.9	142 kvkm
Prästebodaån » h. » » 116.8	258 »
Verumån » h. » » 89.5	214 »
Drivån » v. i Osbysjön	130 »
Killingeån » v. vid km 60.4	124 »
Almaån » h. » » 45.4	913 »
Bivarödsån » v. » » 39.6	233 »
Vinnöån » h. i Araslövsjön	203 »
Köpingeån » v. vid km 12.2	397 »

2 614 kvkm

Av ökningen mellan Möckeln och mynningarna i havet, 3,836 kvkm, komma således på dessa tillflöden 2,614 kvkm eller 68 % av den totala.

Vattenområdet är inom den övre delen jämförelsevis sjörikt. Vid utloppet ur Möckeln upptager den sammanlagda sjöarealen c:a 11.6 %, vid Osbysjöns utlopp c:a 8.1 % och vid mynningarna i havet c:a 5.1 % av respektive nederbördsområden.

De största sjöarna äro:

Ryssbysjön	3.2 kvkm	Örsjön	4.5 kvkm
Stensjön	5.9 »	Osbysjön	5.2 »
Tjurken	6.4 »	Tydingen	7.4 »
Femlingen	17.1 »	Finjasjön	10.9 »
Virestadsjön*	9.6 »	Lursjön	4.5 »
Steningen*	5.0 »	Araslövsjön	6 »
Möckeln	45.4 »	Råbelövsjön	8.2 »
Vissjön	14.8 »	Hammarsjön	23 »
Hängasjön	5.4 »		

* Före sänkingen.

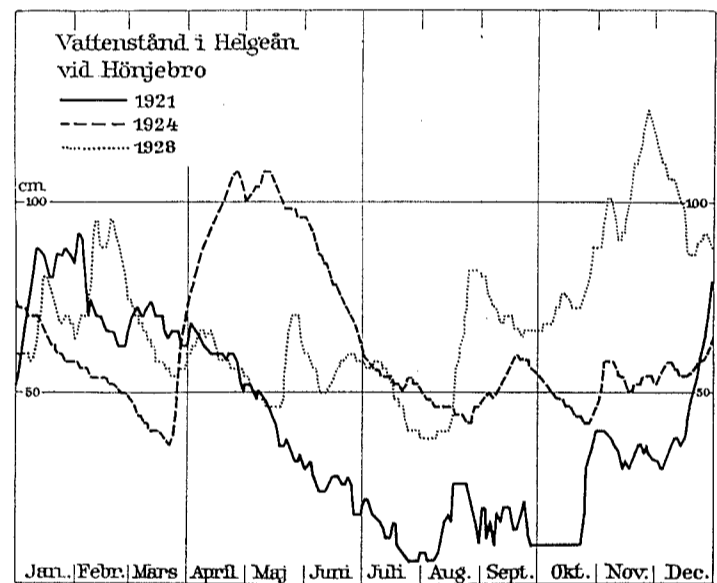
Vattenståndsobservationer hava inom den här behandlade delen av Helgeån utförts vid Möckeln (sjön Möckeln från $25/1$ 1922), Duvemölla ($15/11$ 1899— $17/11$ 1902), Hönjebro (från $17/11$ 1899), Broby ($1/5$ 1917— $30/4$ 1925), Knisslinge (från $12/11$ 1911), Nederholmen (från $12/11$ 1907), Torseke (från $7/6$ 1907), Isterneiset (från $1/11$ 1930), Kristianstad (från $1/11$ 1882), Pynten (Hammarsjön, från $1/1$ 1911), Flötö ($20/12$ 1912— $31/12$ 1917 med flera avbrott), Härnestad ($20/12$ 1912— $20/12$ 1917 med flera avbrott), Vittskövle bro ($20/12$ 1912— $31/12$ 1917 med flera avbrott samt från $1/11$ 1930) och Yngsjö ($14/3$ 1913— $31/12$ 1917 med flera avbrott samt från $1/11$ 1930).

Vid Duvemölla är höjden av observationernas 0-plan icke känd. Vattenstånden vid Knisslinge och Nederholmen äro påverkade av dämning från Torsebro kraftstation och alla peglar från och med Torseke äro påverkade av havets vattenstånd. Från Isterneiset, Flötö, Härnestad, Vittskövle bro och Yngsjö finnas ej sammanhängande observationsserier någon längre tid.

Med hjälp av de i regel dagligen avlästa vattenstånden hava vid nedanstående stationer följande karakteristiska vattenstånd erhållits:

Station och period	Högsta högvattenyta m ö. h.	Normal högvattenyta m ö. h.	Normal medelvattenyta m ö. h.	Lägsta medelvattenyta m ö. h.	Normal lågvattenyta m ö. h.	Lägsta lågvattenyta m ö. h.
Möckeln 1922—1930	137.16	136.73	136.19	135.98	135.84	135.60
Helgeån vid Hönjebro 1900—1930	71.15	70.88	70.42	70.23	70.07	69.83
1922—1930	71.07	70.85	70.44	70.32	70.16	70.01
1918—1924	71.01	70.86	70.41	70.28	70.09	69.89
Helgeån vid Broby 1918—1924	33.14	32.64	32.08	31.92	31.81	31.66
Helgeån vid Torseke 1908—20, 1923—30	2.59	2.18	1.28	1.06	(0.43)	—
Helgeån vid Kristianstad 1883—1930	2.20	1.55	0.70	0.22	0.13	—0.11
1908—20, 1923—30	2.20	1.66	0.76	0.57	0.15	—0.01

De högsta vattenstånden från och med år 1900 hava inträffat i dec. 1912, nov. 1917 och nov. 1928. Före 1900 inträffade ovanligt höga vattenstånd vid Kristianstad i febr. 1884 och jan. 1899. De lägsta vattenstånden förekomma vid Hönjebro i sept. 1901, sept.—okt. 1906, sept. 1911, sept. 1914 och juli—aug. 1921. År med särskilt höga medelvattenstånd äro 1883, 1903, 1910, 1912, 1916, 1923, 1927 och 1928 och med särskilt låga 1886, 1887, 1893, 1901, 1906, 1921 och 1925.



I stort sett bruka vattenstånden i Helgeån vara höga på vintern och låga på sommaren. Vårflöden förekomma ej alltid och bliva sällan höga, enär vinternederbörden ofta avrunnit tidigare. Under hösten förekomma ofta flöden men understundom kan sommarlågvattnet fortsätta hela hösten. Även sommartid kunna flöden någon gång inträffa i samband med särskilt häftig nederbörd, och under vintern kunna vattenstånden ibland bliva låga genom att stark kyla inträffar. Under perioden 1900—1930 har vid Hönjebro maximum inträffat 6 gånger i januari, 5 gånger i februari och november, 4 gånger i mars, april och december samt 3 gånger i maj. Av de 7 högsta flödena hava 3 inträffat i november och ett i vardera av december, januari, februari och april. Minimivattenstånd hava inträffat 10 gånger i augusti, 9 gånger i september, 5 gånger i juli, 2 gånger i mars och oktober samt en gång i februari, november och december. Diagrammet visar vattenståndsvariationerna under det vattenfattiga året 1921 med lågt sommarvattenstånd, år 1924 med en ovanligt kraftigt vårflod föregående av ett minimum i mars samt 1928 med höga höstvattenstånd. Under åren 1921 och 1928 förekommo också typiska vinterhögvatten i januari och februari.

Inom denna del av Helgeån hava vattenmängdsmätningar utförts vid utloppet från Möckeln, vid Hönjebro nedanför Osbysjön samt vid Kristianstad. Avbördningskurvor hava uppgjorts för Möckelns utlopp, Hönjebro och Kristianstad. Avbördningskurvan för Möckelns utlopp är tämligen väl bestämd utom för de lägsta vattenstånden, avbördningskurvan för Hönjebro är osäker för de högsta och de lägsta vattenstånden och avbördningskurvan vid Kristianstad är i sin helhet osäker därför att vattenstånden äro påverkade av bl. a. nedanför inmynnande vattendrag samt av havets vattenstånd. Den sistnämnda kurvan har därför icke använts för beräkning av vattenmängder. För Möckelns utlopp och Hönjebro hava uträknats dagliga vattenmängder med hjälp av avbördningskurvorna och de avlästa vattenstånden. Varken vid Möckelns utlopp eller Hönjebro torde någon nämnvärd isdämning förekomma. Med hjälp av de dagliga värdena hava månadsmedia och karakteristiska vattenmängder uträknats för serien 1922—30 vid Möckelns utlopp och serien 1922—30 och 1909—30 vid Hönjebro och vattenmängderna vid den förstnämnda platsen hänförs även till den längre perioden med hjälp av motsvarande värden vid Hönjebro. De i tabellen för varje avsnitt av ån angivna

Vattenmängder.

vattenmängderna hava erhållits genom interpolering. Månadsmedia och karakteristiska vattenmängder finnas sammanställda i nedanstående tabeller.

Nederbördsområden samt medelvattenmängd och medelavrinning för månad och år.

Station och period	Nederbördsområde i kvkm	Medelvattenmängd i kbm per sek. Medelavrinning i liter per sek. och kvkm.												
		jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	år
Möckelns utlopp 1922—30	1 004	13.3	12.8	11.2	10.5	11.0	8.9	7.6	6.2	7.0	8.1	13.8	15.5	10.4
		13.8	12.8	11.2	10.5	11.0	8.9	7.6	6.2	7.0	8.1	13.8	15.5	10.4
1909—30		14.9	14.6	13.5	12.5	11.3	7.8	6.1	5.3	6.1	6.8	10.5	16.2	10.4
		14.9	14.6	13.5	12.5	11.3	7.8	6.1	5.3	6.1	6.8	10.5	16.2	10.4
Hönjebro 1922—30	2 133	30.5	26.6	24.5	25.5	25.2	18.5	15.8	14.2	18.4	20.5	32.6	29.3	23.4
		14.3	12.5	11.5	11.9	11.8	8.7	7.4	6.7	8.6	9.6	15.3	13.7	11.0
1909—30		34.3	30.4	29.5	30.5	25.9	16.2	12.7	12.2	16.0	17.1	25.8	30.7	23.4
		16.1	14.2	13.8	14.3	12.1	7.6	5.9	5.7	7.5	8.0	12.1	14.4	11.0

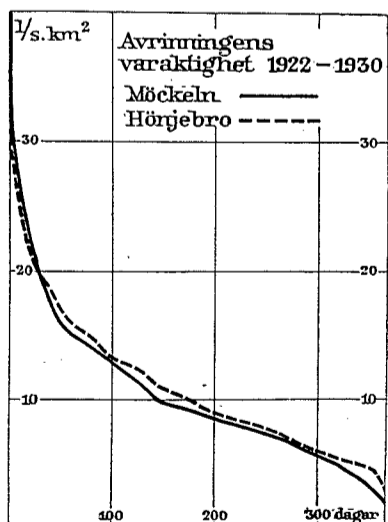
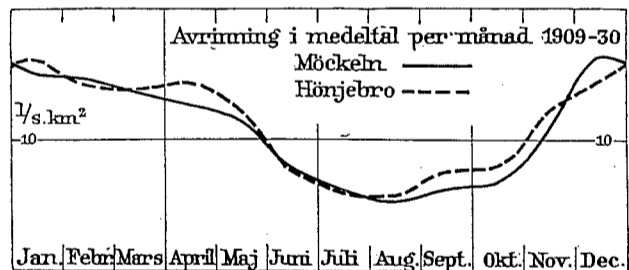
Karakteristiska vattenmängder och motsvarande avrinning.

Vattenmängd	Möckelns utlopp				Hönjebro			
	1922—30		1909—30		1922—30		1909—30	
	kbm/sek.	l/s. km ²	kbm/sek.	l/s. km ²	kbm/sek.	l/s. km ²	kbm/sek.	l/s. km ²
Högsta högvattenmängd	40	40	40	40	85	40.0	96	45.0
Normal	24.3	24.3	27	27	57.5	27.0	63.9	30.0
medelvattenmängd	10.4	10.4	10.4	10.4	23.4	11.0	23.4	11.0
Lägsta	6.9	6.9	5.3	5.3	18.8	8.8	14.4	6.8
Vattenmängd med 50 % varaktighet	8.9	8.9	9.0	9.0	20.5	9.6	20.7	9.7
Normal 6-månadersvattenmängd .	9.1	9.1	9.1	9.1	20.3	9.5	20.3	9.5
Lägsta	5.3	5.3	3.8	3.8	13.9	6.5	10.0	4.7
Vattenmängd med 75 % varaktighet	6.5	6.5	5.5	5.5	14.5	6.8	12.4	5.8
Normal 9-månadersvattenmängd .	6.6	6.6	5.6	5.6	15.1	7.1	12.8	6.0
Lägsta	2.6	2.6	1.6	1.6	9.6	4.5	5.8	2.7
Normal lågvattenmängd	4.4	4.4	3.6	3.6	9.3	4.4	7.6	3.6
Lägsta	1.8	1.8	0.7	0.7	5.8	2.7	3.0	1.4

Avrinningsvaraktighet i dagar per år.

Avrinning i l/s. km ²	1 2 3 4 5 6 8 10 15 20 25 50											
	Möckelns utlopp 1922—30	365	362	353	335	313	285	223	145	61	26	12
Hönjebro 1922—30	365	365	364	356	333	297	239	176	76	28	12	—
1909—30	365	361	348	330	302	270	221	180	88	34	14	—

Avrinningens årliga variation följer vattenståndets. De enligt månadsmedeltalen uppritade medelkurvorna för Möckelns utlopp och Hönjebro hava maxima i respektive december och januari. För båda stationerna inträffar minimum i augusti.



Medelavrinningen är större vid Hönjebro än vid Möckelns utlopp, vilket sammanhänger med nederbördsfördelningen. Möjligt är också, att de lägre vattenmängderna äro något för högt beräknade vid Hönjebro.

De i tabellen å sid. 4 för varje avsnitt av vattendraget angivna turbineffekterna hava beräknats ur de naturliga avrinnande vattenmängderna under antagande av en verkningsgrad av 75 %. Då det endast i undantagsfall varit möjligt att bestämma motsvarande fallhöjder, har beräkningen utgått från medelvattenytan, som vid avvägningen i regel blivit säkert bestämd. Då fallhöjderna vid forsar och fall vanligen öka med fallande vattenstånd, under det att ett motsatt förhållande äger rum vid sel och spakvatten, är det på grund av detta beräkningssätt vanligare, att forssträckornas effekter bliva för lågt än för högt beräknade. Till fallförlusterna i älven eller i erforderliga kanaler har ingen annan hänsyn tagits än som kan ligga i den antagna verkningsgraden, och ej heller har hänsyn tagits därtill, att vissa sträckor näppeligen kunna tillgodogöras. Ett undantag härifrån har gjorts beträffande sträckan nedom Torsebro, för vilken svagt lutande och av havets vattenstånd influerade sträcka någon effekt ej beräknats.

Då svårighet råder att avgränsa vissa forsar, och då uppgifterna angående forsarnas benämning ofta äro ofullständiga, kunna i tabellen och å kartorna mindre fel i dessa avseenden förekomma.

Följande effektbelopp i turbinhästkrafter hava erhållits:

Km	Effekt vid lågvattenmängd		Effekt med varaktighet av				Effekt vid medelvattenmängd	
	Exc.	Normal	75 %		50 %		Lägsta	Normal
			Lägsta årsvärde	Hela perioden	Lägsta årsvärde	Hela perioden		
140.0—70.0 . . .	1 470	4 510	2 970	7 120	5 560	11 980	7 820	13 620
70.0—33.7 . . .	1 720	4 480	3 660	7 840	6 420	13 360	9 210	15 250
140.0—33.7 . . .	3 190	8 990	6 630	14 960	11 980	25 340	17 030	28 870
Effekt per km	30	84	62	140	112	238	160	272

Uppgifter rörande kraftverken i denna del av Helgeån återfinnas i nedanstående tabell.

Vattenfallets eller kraftverkets namn	Ägare eller innehavare	Byggnadsår	Tillgodogjörd fallhöjd m	Installerad turbineffekt, hk			Årsproduktion 1929 mill. kWh
				för drift av elgeneratorer	för direkt drift	Total	
Gustavsfors (2 verk)	Gustavsfors-Aspholmens Kraft AB.	1918, 24	2.5; 3.0	215	—	215	0.3
Osnaköpp (kvarn o. såg)	E. W. Johansson.	—	2.7	20	80	100	—
Delary	Strömsnäs bruks AB.	1921—22	4.6	430	—	430	2.02
Hylte (såg)	—	—	0.8	— ¹⁾	—	—	—
Linnfors (kvarn o. såg)	Vitalis Persson	—	1.8	— ¹⁾	—	—	—
Kräkeryd (kvarn o. såg)	A. och C. Nilsson	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Kimmelsbygd (kvarn o. såg m. m.)	—	—	—	—	—	—	—
Svaneryd	Sven Johnsson	1924	3.5	200	—	200	0.02
Kornberga (kvarn o. såg)	M. Lindberg	—	1.7	— ¹⁾	—	—	—
Möllegården (kvarn o. såg m. m.)	Karl Persson	—	1.4	— ¹⁾	—	—	—
Hästberga (såg)	—	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Hovgården (såg m. m.)	—	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Hörlinge (såg)	—	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Skansen (kimröksfabrik)	Osby Kimröksfabriks AB.	(1924)	1.2	45	100	145	—
Strömsborg (lumpri- veri)	Osby Färgeri, G. W. Liedman	—	0.6	— ¹⁾	—	—	—
> (ullspinneri)	—	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Genarstorp (kvarn o. såg)	—	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Duvemölla (kvarn)	—	—	—	— ¹⁾	—	—	—
Denningarum	Östanå fabriks AB.	under byggnad	5.5	(800)	—	(800)	—
Östanå (pappersbruk)	>	(1908)	5	70	780	850	—
Nordanå (kvarn o. såg)	Sven Magnusson	—	1.4	— ¹⁾	—	—	—
Stenemölla (kvarn o. såg)	H. S. Wall	—	—	—	—	—	—
Nöbbelöv (kvarn o. såg m. m.)	F. Johansson	—	1.7	—	50	50	—
Västraby (kvarn o. såg m. m.)	—	—	—	—	—	—	—
Knisslinge	Knisslinge Skofabriks AB.	1925—26	3.3	550	—	550	3.15
> (kvarn)	>	>	>	>	35	35	—
Torsebro	Sydsvenska Kraft AB.	1908—09	10	3 500	—	3 500	16.44

¹⁾ Vattenhjul.

Allmän farled finnes i Helgeån från Kristianstad till mynningen vid Åhus. Allmän flottled förekommer i Helgeån från Ryssbysjön (norr om Möckeln) till Delary.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 27/7 1923 finnes kungsådra i Helgeån från Skeingesjöns utlopp till utloppet i havet.

Farled.
Flottled.

Kungsådra.

Fallsträckans benämning	Avstånd från mynningen km	Nederbördsområde kvkm	Medelvattenyta m ö. h.	Fallhöjd m	Vattenmängd i kubikmeter per sekund								Turbin effekt i hk. $\eta = 75 \%$								Installerad turbin effekt hk		
					Låg-vattenmängd.		Vattenmängd med varaktighet av				Medel-vattenmängd.		Hög-vattenmängd.		Låg-vatten effekt.		Effekt med varaktighet av					Medelvatten effekt.	
					Låg-sta.	Nor-mal.	75 %		50 %		Låg-sta.	Nor-mal.	Nor-mal.	Hög-sta.	Låg-sta.	Nor-mal.	75 %		50 %			Låg-sta.	Nor-mal.
							Lågsta	Hela	Lågsta	Hela							Lågsta	Hela	Lågsta	Hela			
Flackarpsfallet	71.4		56.8	0.8	3.0	7.7	5.9	12	10	21	14	23		24	62	47	96	80	170	110	180		
Denningarumsfallet	70.8		56.3	0.5	>	>	>	>	>	>	>	>		15	38	30	60	50	100	70	120		
	70.6		54.7	1.6	>	>	>	>	>	>	>	>		48	120	94	190	160	340	220	370		
Östanåfallet	68.4	2181	54.5	0.2	>	>	>	>	>	>	>	>		6	15	12	24	20	42	28	46		
	67.9		48.6	5.9	>	>	>	>	>	>	>	24		180	450	350	710	590	1240	830	1420	850	
Nordanåfallet	67.5		47.8	0.8	>	>	>	>	>	>	>	>		24	62	47	96	80	170	110	190		
	65.2		47.5	0.3	>	>	>	>	>	>	>	>		9	23	18	36	30	63	42	72		
	65.1		46.1	1.4	>	>	>	>	>	>	>	>		42	110	83	170	140	290	200	340		
	64.6		46.1	0.0	>	>	>	>	>	>	>	>		—	—	—	—	—	—	—	—		
	64.0		44.9	1.2	>	>	>	>	>	>	>	>		36	92	71	140	120	250	170	290		
	62.1		41.9	3.0	>	>	>	>	>	>	>	>		90	230	180	360	300	630	420	720		
	61.2	2237	41.7	0.2	>	7.8	6.0	13	>	22	15	>		6	16	12	26	20	44	30	48		
	60.4	2361	39.3	2.4	>	>	>	>	>	>	>	>		72	190	140	310	240	530	360	580		
Strömshallsfallet	59.9		39.3	0.0	3.1	8.0	6.3	>	11	23	16	26		—	—	—	—	—	—	—	—		
	59.8		37.8	1.5	>	>	>	>	>	>	>	>		46	120	94	200	160	340	240	390		
Stenemöllafallet	58.4		34.6	3.2	>	>	>	>	>	>	>	>		99	260	200	420	350	740	510	830		
	57.8	2365	31.6	3.0	>	>	>	>	>	>	>	>		93	240	190	390	330	690	480	780		
	57.4		30.4	1.2	>	>	>	>	>	>	>	>		37	96	76	160	130	280	190	310		
	56.6		27.7	2.7	>	>	>	>	>	>	>	>		84	220	170	350	300	620	430	700		
Nöbbelevsfallet	56.0		27.7	0.0	>	>	>	>	>	>	>	>		—	—	—	—	—	—	—	—		
	55.8		25.5	2.2	>	8.1	6.4	14	>	>	>	>		68	180	140	310	240	510	350	570	50	
Västrabyfallet	55.2		22.1	3.4	>	>	>	>	>	>	>	>		110	280	220	480	370	780	540	880		
	54.0		20.6	1.5	>	>	>	>	>	>	>	>		46	120	96	210	160	340	240	390		
	52.5		20.5	0.1	>	>	>	>	>	>	>	>		3	8	6	14	11	23	16	26		
	51.6		19.5	1.0	3.2	8.2	6.6	>	12	24	>	27		32	82	66	140	120	240	160	270		
	50.2		15.6	3.9	>	>	>	>	>	>	>	>		120	320	260	550	470	940	620	1050		
	48.9	2493	15.5	0.1	>	>	>	>	>	>	>	>		3	8	7	14	12	24	16	27		
Knisslingefallet	48.9		12.0	3.5	>	>	>	>	>	>	>	>		110	290	230	490	420	840	560	940	585	
	34.3	3673	11.9	0.1	>	>	>	>	>	>	>	>		3	8	7	14	12	24	16	27		
Torsebrofallet	33.7		1.3	10.6	3.8	10	9.3	21	17	35	25	41		400	1060	990	2230	1800	3710	2650	4350	3500	
Araslövsvjön	30.7	3686	0.9	0.4	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—		
	26.9	3918	0.8	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—		
Hammarsjön	22.8	4000	0.7	0.1	4.0	11	10	23	19	38	27	45		—	—	—	—	—	—	—	—		
	13.8	4142	0.7	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—		
	0.0	4840	0.0	0.7	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—		

Avvägda fixpunkter (1930) och peglar.

Förklaringar.

* Precisionsfix (järn- eller mässingsdubb). — Δ Järndubb (Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt) eller Koppardubb (Rikets allmänna kartverk, nyare fix). — + Kors (Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt). — Δ Kors (Rikets allmänna kartverk, äldre fix). — v = vänster strand, h = höger strand. — st. = sten, bg = berg.

Km fr. mynningen	Beskrivning	Höjd över havet m	Km fr. mynningen	Beskrivning	Höjd över havet m
Karta R 15 Vislanda			123 h	Δ 5234 st. <i>Aborraslätt</i> , 500 m S om Aborraslätt, ca 15 m nedströms om dammen vid Aspholmsfallet, ca 8 m från ån, 3 m nedströms om kvarnruin, i stort stenblocks V ände.	125.13
140 h	Pegel 1069 <i>Möckeln</i> , 0-pkt. $2\frac{1}{2}$ 30	134.62	120 h	Δ 5235 st. <i>Näs</i> , mitt för de sydligaste gårdarna i Näs, där ån grenar sig kring en rad småholmar (vadstället), ca 25 m från ån före förgreningen, 5 m uppströms om krök av västligaste grenen, 2 m från gårdsgård mot ån, i en $\frac{1}{2}$ m hög sten.	117.29
140 h	Δ 2859 st. <i>Möckeln a</i> , 4.5 m V om äldre pegeln, 3 m från strandlinjen.	136.21	117 h	Δ 5236 st. <i>Delary a</i> , å skyddsmuren mellan ån och kraftstationen, 0.7 m uppströms murens översta brytpunkt, 0.2 m från lodräta kanten mot ån, i förlängningen av kraftstationens uppströmsvägg.	110.42
140 h	Δ 2860 st. <i>Möckeln b</i> , 11 m V om äldre pegeln, 4.5 m från strandlinjen.	136.80	117 h	Δ 5237 st. <i>Delary b</i> , större vägsål V om Delary herrgård, där väg till Hallaryd tager av från vägen Göteryd—Ålmhult, 16 m Ö om vägsålstriangelns Ö spets, 2 m S om Ålmhultsvägen.	113.47
140 h	Δ 2861 st. <i>Möckeln c</i> , 18 m V om äldre pegeln, 6 m från strandlinjen.	136.91	113 h	Δ 5238 st. <i>Hylte</i> , 5 m nedströms om vägen över ån till de NÖ gårdarna i Hylte, 50 m från stora landsvägen, 25 m inåt land från sågen, i uppströmsänden av stor men låg sten, uppströms om mindre borrhål i samma sten.	107.22
140 h	Δ 5226 st. <i>Möckeln d</i> , 2.25 m uppströms om pegeln vid badhuset, i nedströmsänden av lång sten, till vilken stentrappa leder ned, 1.0 m utanför stenvallen och översta trappsteget.	136.08	110 v	Δ 5239 st. <i>Linnefalla</i> , V om Linnefalla, vid bron ovan översta kvarnen, 3 m nedstr. om bron, invid kanten av tillloppskanalen, i stort block.	105.16
140	+ 5227 st. <i>Möckeln e</i> , på landsvägsbron uppströms, vid mittersta pelaren, innanför räcket. Sänkingsföretagets fix.	138.29	109 v	+ 5240 st. <i>Kräkeryd</i> , VNV om Kräkeryd, ca 15 m nedstr. utloppet från Kräkeryds kvarn, i strandkanten, i tämligen låg sten, utanför två större block.	99.42
136 v	Δ 5228 st. <i>Yvnäs</i> , vid sjöstranden, 7 m nedströms om förlängningslinjen av Yvnäs ladugårds nedströmsgavel, 15 m uppströms om stengårdsgård, i stora stenen ytterst & hamnpiren.	135.69	108 v	5241 st. <i>Hallaryd a</i> , ring i sten 50 m nedströms Svaneryds kraftstationsdam, 35 m uppstr. om gamla boningshuset, 7 m nedstr. om hagtorshäck, ca 40 m från ån, 13 m från körväg till kraftstationen, mitt för och 6 m inåt land från kraftledningsstolpe. Kraftverkets fix.	98.18
131 h	Δ 5229 st. <i>Oshult</i> , 22 m nedströms om bron, 25 m från ån, 0.6 m från stengårdsgård mot ån, i stort block.	137.00	108 v	5242 st. <i>Hallaryd b</i> , ring i sten något uppströms dammen vid Svaneryds kraftstation, 0.5 m nedströms om nyare boningshusets uppströmslångvägs förlängningslinje, 9 m inåt land från husets NÖ hörn, 4 m inåt land från staket. Kraftverkets fix.	99.21
129 h	5230 st. <i>Bököns</i> , ring i sten, ca 500 m nedströms om Bökönsjöns utlopp, mitt för första stryket, i stort block i strandkanten.	134.68	108 h	Δ 5243 st. <i>Hallaryds kyrka</i> , i nedersta trappstenen vid stora ingången till kyrkan.	103.33
128 h	Δ 5231 bg. <i>Berggården</i> , 18 m uppströms om bron, ca 40 m inåt land från västligaste brovalvet, 0.2 m uppströms om lodräta nedströmskanten av större bergparti, 4 m från bergets fot.	136.24			
Karta R 14 Ljungby					
125	5232 st. <i>Gustafsfors a</i> , ring i sten & holmen, 31.4 m uppströms om intagets högra kant, 8 m från vänstra grenens strandlinje. Vattendomstolens fix.	134.54			
125	Δ 5233. <i>Gustafsfors b</i> , horisontal dubb i betongmur, 8 m uppströms om intaget till kraftstationen (på holmen), 2.8 m från lucktskovet. Dämmningsmärke.	133.36			

Km fr. myn- ningen	B e s k r i v n i n g	Höjd över havet m	Km fr. myn- ningen	B e s k r i v n i n g	Höjd över havet m
105 v	△ 5 244 st. <i>Kornberga</i> , 10 m nedströms om bron vid Kornberga kvarn, ca 30 m från ån, i linje med smedjans V gavel, 2 m nedströms om denna, i stor sten i hörnet av fyllning mot smedjan.	93.56	56 h	△ 5 282 st. <i>Västraby</i> , mitt för början av kanalen till kvarn och såg, ca 25 m nedströms om högra dammfästet, 28 m uppströms om stengårdsgård, 3 m från strandbrinken.	27.07
Karta R 9 Hässle- holm			53 h	△ 5 284 st. <i>Olinge</i> , Ö om Olinge station, där väg till Gryts kyrka tager av från vägen Broby—Vanås, i sten rakt Ö om vägskalets mitt, 1 m Ö om Ö landsvägsbanken.	25.54
102 h	△ 5 245 st. <i>Brötan</i> , ca 100 m uppströms om udden Ö om Brötan, just där den högre marken kommer ned till strandlinjen, ca 30 m nedströms staket och en sten ute i ån, i stort block i strandbrinken.	90.41	50 h	△ 5 283 bg. <i>Knisslinge övre</i> , ca 700 m uppströms om bron vid Knisslinge, ca 50 m nedströms om korsningspunkten mellan två kraftledningar, som båda gå över ån, ca 8 m från ån, 6 m åt ån från kraftledning, 1.5 m uppströms om bergbranten.	17.95
100 h	△ 5 246 st. <i>Visseltofta kyrka a</i> , i låg grundsten vid tornets SV hörn.	97.32	49	Pegel S71 Knisslinge, 10 m ¹²/₁₀ 30	9.37
100 h	△ 5 247 st. <i>Visseltofta kyrka b</i> , i S änden av V ingångens översta trappsten.	97.94	49 v	△ 5 285 st. <i>Knisslinge b</i> , mitt nedanför Folkets hus, i västra änden av den sten vid vilken pegeln är fästad, toppen av 20.5 cm hög järndubb med ett plattjärn fäst vid toppen, stenen planhuggen vid dubben.	12.08
97 h	△ 5 248 st. <i>Ravnarp</i> , vägskalet där byväg till Hässleholm och Råsta tager av från allm. vägen Verum—Visseltofta, 16 m NNV om vägskaletriangelns mitt, 11.5 m VNV om allm. vägens Ö kant (västra kanten obestämbar på grund av vägbreddning), 1.5 m från staket utåt ån, 9 m uppströms vägskaletriangelns mitt.	97.00	49 v	△ 5 286 st. <i>Knisslinge c</i> , överytan av horisontell dubb, i nedströmsidan av landsvägsbronns västra landfäste, 40 cm från vinkeln mellan landfästet och stödmur, 40 cm under vägens yta. Vattendomstolens fix.	18.32
97 v	+ 5 249 st. <i>Möllegården</i> , överst å avvisaresten i kurvan vid bron å vägen till Hässleholm, 6 m från änden av broräcket.	90.57	49 v	△ 5 287 st. <i>Knisslinge d</i> , horisontal koppardubb i grundsten till NÖ hörnet av Knisslingeverkens försäljningslokal, strax nedströms om bron, 0.53 m V om hörnet, 0.34 m över gatans höjd. Centrum av dubben är avvägd.	18.43
95 v	△ 5 250 st. <i>Hästberga</i> , ca 1 km uppströms om Hästberga, 400 m nedströms om holmen, 30 m uppströms om gammalt dammfäste vid vilket andra forsen nedom holmen börjar, i stort block i strandkanten.	86.74	45 h	△ 5 288 st. <i>Almaåns mynning</i> , ca 100 m SV om Almaåns mynning, ca 75 m från Helgöns strand, ca 15 m nedströms om kanten av en skogsdunge, å toppen av stor sten.	17.67
92 v	△ 5 251 bg. <i>Hovgården a</i> , 8 m nedströms om bron V om Hovgården, ca 4 m från ån, 3 m rakt nedströms om en tall, invid mindre bergbrant, som vid högvatten torde utgöra strandlinje.	79.53	39 h	△ 5 289 st. <i>Odersberga a</i> , NV om Odersberga, ca 130 m från ån, nordliga änden av stenbacke, mitt på stort plant block ca 0.7 m högt.	13.38
92 v	△ 5 252 st. <i>Hovgården b</i> , vägskalet där byväg till Verums kyrka tager av från byvägen Hässleholm—Hovgården, 400 m NV om Hovgården, 58 m SO om vägskalet, 3 m åt ån från vägskalet, å högsta punkten av meterhögt stort stenblock.	85.48	38 v	△ 5 290 st. <i>Odersberga b</i> , VSV om Odersberga herrgård, å krönet av kulle i betesmark, 45 m från ån, 39 m S om åkerhörn, mitt på en 0.1 m hög större sten.	14.31
88 h	△ 5 253 st. <i>Skeingesjön</i> , vid Skeingesjöns utlopp, å toppen av stort stenblock i strandkanten, strax uppströms om båtlaning, vid gårdsgård.	77.89	35	Pegel 477 Nederholmen, 10 m ¹⁷/₁₀ 30	9.39
86 v	△ 5 254 st. <i>Skeinge a</i> , vid nya bron 2 km nedströms Skeingesjöns utlopp, 8 m uppstr. om bron, i åkanten, på krönet av meterhög stor sten.	76.30	35 v	4 087 st. <i>Nederholmen a</i> , ring med kors mitt för Nederholmen, 1.9 m uppströms om huset för reg. pegeln, 2.5 m från fasta pegeln, å krönet av stort stenblock.	13.33
86 v	△ 5 255 st. <i>Skeinge b</i> , vid nya bron 2 km nedströms Skeingesjöns utlopp, i landfästet uppströms om bron, i vägskalets höjd.	77.77	35 v	5 291. <i>Nederholmen b</i> , planhuggen pall i stenen, invid och uppströms om fasta pegeln.	11.91
86 v	+ 5 256 st. <i>Skeinge c</i> , vid nya bron 2 km nedströms Skeingesjöns utlopp, å lagerpallen på bron uppströmsida.	76.86	34 v	△ 716 st. <i>Torsebro invallning a</i> , ca 180 m nedströms om kraftstationskanalens intag, mellan kanalen och ån, ca 40 m från kanalbankens nedre kant, 3 m nedströms om skärningspunkten mellan två kraftledningar, 0.3 m åt ån från den mindre ledningen.	9.06
82 h	△ 5 257 st. <i>Malshult</i> , mitt för nedre änden av holmen och mitt för forsens fot, i södra kanten av grusgång till lekstuga, där gången kröker, 22 m från boningshuset, 5 m S om lärkträd.	75.34	34 v	△ 717 st. <i>Torsebro invallning b</i> , ca 15 m uppströms om fix a, ca 50 m från kanalbanken, 9 m mot ån från mindre kraftledning, 10 m uppströms om större kraftlednings mittelträd.	9.28
80 v	△ 5 258 st. <i>Hasslaröd a</i> , 2.7 m nedströms om bron vid Skansen, i stort block i kanten av kanal till lodluckor, 1.0 m från mot kanalen lodräta sidan av stenen.	74.27	34 v	Pegel 529 Torseke, 101 m ¹⁷/₁₀ 30	0.44
80	+ 5 256 st. <i>Hasslaröd b</i> , vid Skansen å högra skibordet, 2.5 m från dess ände vid kivröksfabriken, 0.4 m från skibordets uppströmskant. Dämningsmärke.	73.15	34 v	△ 5 292 st. <i>Torseke a</i> , jst. ca 100 m nedströms Torsebro avloppskanal 5 m nedströms om pegeln, 1.3 m snett uppströms om äldre pegelplats, överytan av vinkelböjt fyrkantjärn.	1.98
80 v	△ 5 257 st. <i>Hasslaröd c</i> , ca 650 m N om bron vid Skansen, vid gård Ö om vägen till Osby, i södra kanten av infartsvägen till manbyggnaden, 12.7 m Ö om den södra stengrindstolpen, 0.8 m S om infartsvägens S kant, i meterhög stor sten.	86.53	34 v	△ 5 293 st. <i>Torseke b</i> , ca 100 m nedströms Torsebro avloppskanal, 2.8 nedströms fix a, 2.0 m från äldre pegelplats, överyta av vinkelböjt rundjärn.	1.94
77	Pegel 187 Hönjebro, 0-pkt. ⁹/₁₀ 30	69.83	32 v	△ 5 344 st. <i>Gårda</i> , V om Gårda, vid vägskalet, där väg till Torseke by tager av från vägen Torsebro—Kristianstad södra vägvinkeln, 0.4 m från vägskalet, i låg jordfast sten i gränsgårdsgård.	6.04
77 h	△ 74 st. <i>Hönjebro a</i> , i den stora stenen invid vägen ned till sågen, strax denna tagit av från stora vägen, 3 m från stora eken, »Prins-eken».	73.43	30 v	△ 5 294 st. <i>Fredriksdal</i> , vid Fredriksdals gård, NV hörnet av grästensmurade magasinet 75 m Ö om vägen, horisontell dubb, 0.2 m S om hörnet, 0.4 m över marken.	7.56
77 h	△ 3 305 st. <i>Hönjebro b</i> , 30 cm nedströms landsvägsbronns högra landfäste, mitt emot pegeln.	70.50	Karta R 6 Kristian- stad		
Karta R 10 Karls- hamn			28 h	△ 5 388 st. <i>Vinnö</i> , vid vägskalet NV om Vinnö station, där väg till Araslöv tager av från landsvägen, i grundsten till en strax NÖ om vägskalet belägen lägenhets SV hörn, 3 dm N om hörnet, 4 dm över marken, horisontell koppardubb.	10.92
75 h	+ 5 268 st. <i>Bökeskog a</i> , vid Bökeskogsfallet (Göta bruk), 5 m uppströms om vägen, 20 m från avloppskanal från f. d. anläggning, å kam av stort men ej högt block. (Vattendomstolens fix.)	68.31	27 h	△ 5 389 st. <i>Karpalund</i> , i lutande stenmur under landsvägsbron strax V om stationen och vid bron N ände, 1 1/2 m N om V järnpelaren i N raden, något högre än järnvägsplattformen.	4.510
75 v	+ 5 269 st. <i>Bökeskog b</i> , 55 m nedströms om bron vid »Göta bruk», mellan ån och torrlägningskanal, 15 m nedströms om mindre vik, ca 10 m från ån, 4 m åt ån från nedre kanten av jordvall, å högsta punkten av stor låg sten. (Vattendomstolens fix.)	65.82	27	Pegel 1251 Isterånset, 0-pkt. ¹⁷/₁₀ 31	0.00
Karta R 9 Hässle- holm			27	5 295. <i>Isterånset a</i> , överkanten av tvärregeln uppströms om spåret mitt på bron över östra grenen (väster om banvaktsstugan, en östligare högvattengren, ej utsatt på kartan, finnes).	3.58
72 h	△ 5 270 st. <i>Bonnarp a</i> , ca 18 m nedströms om bron, 100 m ovan kvarnen, i stort block i åkanten, hörnet mot ån. (Vattendomstolens fix.)	60.24	27 v	5 296. <i>Isterånset b</i> , överändan av lodrät räls (rälskuvudet), ca 1 m hög över marken, ca 9 m nedströms om spårets mitt, 4 m från äldre landfäste.	3.74
72 h	△ 5 271 st. <i>Bonnarp b</i> , ca 500 m nedströms om fix a, 60 m nedströms om bostadshuset i kröken där vägen går närmast ån, där gångstig korsar stengårdsgård, ca 5 m från ån, i låg sten i stigen.	59.02	27 v	5 297 <i>Isterånset c</i> , Δ i gamla landfästet, ca 8 m nedströms om spårets mitt.	3.07
72 h	△ 5 272 st. <i>Bonnarp c</i> , 1/2 km S om Bonnarp, där landsvägen går närmast ån, vid litet vägskalet strax S om torpet, där väg till Hulingaryd tager av, 6 m V om V landsvägsbanken, 2 m S om avtagsvägens S kant, i S änden av större sten.	63.40	25 v	△ 5 298 st. <i>Elmetorp</i> , Ö om Elmetorp invid banan till Immeln ca 500 m NO om viadukten över järnvägen, ca 125 m NO om semaforerna, 1.8 m innanför staket, 4.8 m från NV rälsen.	1.707
Karta R 10 Karls- hamn			24 v	Pegel 188 Kristianstad, 10 m ¹²/₁₀ 30	0.09
70 h	+ 5 273 st. <i>Denningarum</i> , bron uppströms om Denningarum, högra landfästet, uppströmsida.	56.17	24 v	4 048 st. <i>Kristianstad a</i> , i NV hörnet av S landfästet till järnvägsbron över numera ifyllna vallgraven, intill och S om Kristianstad—Hässleholms järnvägs gamla lokomotivstall.	3.80
69 h	△ 5 274 st. <i>Kattarp</i> , ca 300 m S om Kattarp, 2 m V om V landsvägsbanken, 3 dm N om förlängningen V ut av skolhusets S gavel, i större flat sten.	60.62	24 v	△ 5 299 st. <i>Kristianstad b</i> , mitt på Blekinge kustbanors bro över Norra kanalen, östra sidan om spåren, ca 12 m V om pegeln.	3.79
68 v	△ 5 275 st. <i>Östana</i> , ca 55 m uppströms om bron, 10 m uppströms om fundament för järnbalk över tillloppskanalen, överkanten av yttre änden av horisontell dubb i sten i strandlinjen. (Äldre dämningsmärke.)	54.45	h	△ 5 345 st. <i>Härlöv</i> , vid gården Eriksbo vid vägen Karpalund—Vä, i grundsten till boningshusets SV hörn, 0.16 m N om hörnet, 0.26 m över marken, 0.59 m under sockelns övre kant; horisontell dubb centrum.	7.13
67 h	△ 5 276 st. <i>Glimminge</i> , ca 1 km N om Glimminge gård, 180 m N om milstolpe, 40 m N om skärningspunkten mellan V landsvägsbanken och kraftledning, 3 m V om V landsvägsbanken.	63.16	23 h	△ 5 300 st. <i>Långebro a</i> , i V landfästets N sida (uppströmsida) i första plana stenen (räknat från land), 0.5 m under broplanet, 0.25 m Ö om stenens V kant, 0.65 m nedströms om stenens uppströmskant.	3.19
65 v	△ 5 277 st. <i>Nordanå</i> , vid Nordanå kvarn, 400 m nedströms om Glimminge station, 6.0 m uppströms om boningshusets uppströmsgavel, 2.3 m inåt land från samma hus framsidas förlängningslinje, 1.0 m uppströms om kanten av nedfartsväg till kvarnen, i flat sten.	50.66	23	5 301 st. <i>Långebro b</i> , Δ å vänstra bropelarens isbrytare, uppströms om bron.	3.24
63 h	△ 5 278 st. <i>Uddarp</i> , Ö om där gården ligger enligt kartan, strax nedströms några små holmar där fors slutar, ca 15 m från stranden, i låg sten bredvid en större.	44.58	22 v	△ 5 346 st. <i>Hammarspynt</i> , ca 1 km V om Hammars järnvägsstation, mitt för vägskalet, där en mindre, rak väg i riktning mot Nosaby kyrka tager av från vägen Kristianstad—Hammar, i järnvägsbankens stensköning, i avtagsvägens förlängning, 1.70 m S om S skenan, 0.1 m högre än denna.	2.71
60 v	+ 5 279 st. <i>Friggatofta</i> , ca 8 m nedströms om Glimåkrabäckens mynning, ca 3 m från ån, i stor jordfast sten, utgörande slutet på en till ån gående raserad stenmur (vid högre vatten invid bäckmynningen och ån).	39.95	22 v	Pegel 1252 Pynten	
58	Pegel 920 Broby, 0-pkt. ¹²/₁₀ 30	31.24	22 h	5 347. <i>Åsumtorp</i> , järnrör i betongplint, 1.8 km N om Åsumtorp station, triangelpunkt vid järnvägslinjen Kristianstad—Everöd, Ö om gården Åsumtorp nr 3, där mindre väg slutar vid järnvägen, i södra vägskalet, 2.65 m V om V skenan. Det inre rörets kant avvägd.	2.86
58 h	△ 1 724 st. <i>Broby a</i> , i yttre sida av stenarm, som går från pegel nedåt ån, 19 m nedströms om bron.	32.30	19 v	△ 5 348 st. <i>Gustav Adolf</i> , 2.5 m Ö om kyrktornets NV hörn, i 0.1 m hög grundsten.	10.83
58 h	△ 4 168 st. <i>Broby b</i> , 19 m nedströms om landsvägsbron, i strandlinjen mitt för fix a.	32.24	19 h	△ 5 349 st. <i>N. Åsum</i> , vid kyrkogården, i 0.15 m hög grundsten till kyrkogårdsmurens NV hörn, 7 cm från muren.	9.66
58 v	△ 5 280 st. <i>Broby c</i> , å bron uppströmsida, i håll där räcket slutar, dubb med ring omkring.	34.70	18 v	△ 5 350 st. <i>N. om Rinkaby</i> , ca 2 km N om Rinkaby kyrka, i Rinkaby nr 25, vid vägskalet, där mindre väg tager av åt Ö från vägen Gustav Adolf—Rinkaby, 2.1 m NV om SV hörnet av avsnödrad lägenhet i N vägvinkeln, intill stora vägens Ö vägdike, i halvmeterhögt sten.	7.32
58 h	△ 5 281 st. <i>Broby d</i> , Östra Broby kyrka, i utskjutande grundsten vid tornets NV hörn.	40.62	18 v	△ 5 351 st. <i>Rinkaby kyrka</i> , vid sakristians NV hörn, 0.1 m N om hörnet i 0.2 m hög grundsten.	9.67
			18 h	△ 5 352 st. <i>Hovby norra</i> , vid Hovby nr 6, 1.9 km från N. Åsums kyrka vid vägen N. Åsum—Åhus, centrum av horisontell dubb i grund-	6.16

Km fr. mynningen	B e s k r i v n i n g	Höjd över havet m	Km fr. mynningen	B e s k r i v n i n g	Höjd över havet m
16 v	sten till V uthuslängans S gavel, 3.4 m V om SÖ hörnet, 0.36 m över marken.		6 h	△ 5369 st. <i>V om Vittskövle bro</i> , 2.5 km V om Vittskövle bro, SO om Öredal, 230 m N om vägen Everöd-Åhus, 7.4 m SV om gränsen mellan Öredal och Bäckro, 8.5 km Ö om en mindre, dålig körväg, 35 m SO om statstuga under Öredal, i högsta punkten av en 0.1 m hög, större sten i betesmarken.	9.32
15 h	△ 5353 st. <i>Rörsbäck</i> , NV om Horna järnvägsstation, där vägen till Rinkaby passerar Rörsbäck, i brons N kant, 0.32 m V om den östligaste räckstolpen. (Rörsbäcks v. str. brons uppströmssida.)	7.76	5 h	△ 5370 st. <i>S om Vittskövle bro</i> , ca 2.2 km SSV om Vittskövle bro, där vägen Vittskövle bro-Vittskövle kyrka passerar en bäck, 6 m N om bäckens mitt, i V vägkanten, 0.15 m högre än vägen.	2.30
15 v	△ 5354 st. <i>Hovby</i> , vid vägen N Åsum-Horna, vid lägenheten Hovby 34 ¹ (ägare Lave Andersson), i en 0.5 m hög grundsten till boningshusets nordligaste hörn.	7.26	3	Pegel 1254 Yngsjö. 10 m 17/11 30	0.04
14 v	△ 5355 st. <i>Horna station</i> , SSV om Horna station, vid vägskal omedelbart S om sockengränsen Åhus-Rinkaby, där väg till Horna by tager av från vägen till Åhus, ovanpå stenvägvisaren i S väginkeln, 1 m högre än vägen.	8.33	3 v	△ 5371. <i>Yngsjö a</i> , järn i betong, vid Yngsjö landsvägsbro, ca 65 m N om änden av brons barriär, 20 m N om gula huset nedströms vägen, mitt för 5:e stenstolpen från vägräckets norra ände, 3.0 m nedströms om vägräcket, i betongplint 25×25 cm ² .	1.72
13	Pegel 1106 Flötö. Slutat.		3 v	5372. <i>Yngsjö b</i> , V-format märke, inhugget i betongen i jämn höjd med vägbanan & brons NV hörn (uppströmssidan).	3.28
13 h	△ 5356 st. <i>Flötö a</i> , & Kavrebros landfäste, uppströmssidan, i västligaste stenen, i vägens plan.	6.65	3 h	△ 5373 st. <i>Yngsjö c</i> , vid Yngsjö bro, högra landfästets uppströmssida, 0.1 m från brokanten.	2.96
13 v	△ 5358 st. <i>Flötö b</i> , V-märke & Kavrebros vänstra landfäste, uppströmssidan, hörnet närmast bron.	3.66	3 v	△ 5374 st. <i>Yngsjö d</i> , vid vägskal, där väg till Aleboda tager av från allmänna vägen Åhus-Olsersöd, horisontal koppardubb i stennuren i kurvan vid allmänna vägens Ö kant, 2 m N om förlängningen av S gaveln till boningshuset vid vägskalets V sida, 0.25 m över marken, centrum av dubben.	3.28
12 v	△ 5359 st. <i>S om Horna by</i> , ca 1.5 km SSV om Horna by, 215 m SV om mitten av vägskal, där vägen Horna-Ripa hpl. korsar vägen Åhus-N. Åsum, i Ö änden av stor, 1/2 m hög sten intill Ripavägens V kant.	5.17		Åhusgrenen	
11 v	△ 5360 st. <i>N om Ripa hpl.</i> , ca 1.7 km N om Ripa hållplats, vid vägen Ripa-Horna, vid litet vägskal, 9.8 m SV om stengärdesgårds-hörn i gränsen mellan prästgården och jö nr 1, 4.8 m Ö om vägens Ö kant, 2.4 m V om stengärdesgård, i låg mot N sluttande sten.	8.96	v	5375. <i>Aleboda</i> , V-format märke, 30 m NV om flottbron över Härnestadskanalen, i trappsten.	1.95
10 v	△ 5361 st. <i>NV om Ripa hpl.</i> , ca 1.4 km NV om Ripa hållplats, vid åkerväg där den passerar en stengärdesgård, 5.9 m SV om trästängslet vid vägens SV kant, i låg grundsten i stengärdesgården, på dess NV sida.	5.53	h	△ 5376 st. <i>Norra Yngsjö</i> , den sydligaste av de båda gårdarna Yngsjö Nr 11, vid vägen Åhus-Yngsjö, 2 m NO om boningshusets SÖ hörn, 0.16 m från väggen, i grundsten i markytan.	4.09
10 v	△ 5362 st. <i>Ripa</i> , vid vägskal, där väg till Ripa hpl. tager av från vägen Åhus-Everöd, 11 m NO om vägskalets mitt, 2.4 m N om Åhusvägens N kant, i stenens högsta punkt.	5.60	h	△ 5377 st. <i>Helgebro a</i> , 60 m SO om S landfästet till bron över Helgeån, 2.5 km SV om Åhus, 11.7 m NO om vägens Ö kant, i högsta punkten av och mitt på en stor, 4 m lång och 0.5 m hög sten i vassbevuxen kärrmark.	0.64
10 h	△ 5363 st. <i>N om Mjö</i> , ca 1.7 km N om Mjö hållplats, vid vägskal, där väg tager av åt Ö från vägen Mjö hållplats-Köpinge kyrka, i gammal stengrindstolpe i N väginkeln.	4.48	v	5378 st. <i>Helgebro b</i> , V-märke & bron över Helgeån, 2.5 km SV om Åhus, & landfästets uppströmssida.	2.55
8	Pegel 1268 Härnestad. Slutat.		v	△ 5379 st. <i>SV om Åhus</i> , ca 1 km SV om Åhus kyrka, vid vägskal där väg till Ripa tager av från vägen Åhus-Yngsjö, horisontal koppardubb i vägvisaren i väginkeln omedelbart intill trädgårdsstaket, 0.3 m över marken. Centrum av dubben.	5.05
8 v	△ 5364 st. <i>Härnestad a</i> , vid Härnestadgården invid vägen Åhus-Everöd, horisontal koppardubb i grundsten till norra uthuslängans NÖ hörn, 0.3 m V om hörnet, 0.5 m över marken.	5.37	v	△ 5380 st. <i>Åhus kyrka</i> , i en 0.15 m hög grundsten intill västra sidan av strävpelaren på kyrkans N sida, 1 m S om strävpelarens NV hörn.	4.98
8	+ 5365 st. <i>Härnestad b</i> , & pelaren närmast vänstra landfästet, & lagerpall in mot land, uppströms om bron, nära pallens hörn.	2.87	v	5381 st. <i>Åhus a</i> , ring i sten i portalen till tullhuset, & yttre nedströmshörnet av tröskelstenen.	2.87
8	5366. <i>Härnestad c</i> , V-märke & uppströmssidan av brons 3:e pelare från vänstra landfästet räknat (NÖ isbrytaren).	2.24	v	5382 st. <i>Åhus b</i> , 4 borrhål & S sidan av N hamnpirens yttre ände, 1.1 till 1.8 m utåt från stentrappan, ca 0.95 m under pirens överkant (ca 12 cm över borrhålen är underkanten av inskription >0.5 M Ö MW).	0.37
6	Pegel 1253 Vittskövle bro. 0-pkt 29/11 30	0.00			
6 h	△ 5367 st. <i>Vittskövle bro a</i> , i landfästets uppströmssida, 1.34 m SV om den yttersta stenräckstolpen, i vägens plan.	3.14	v	△ 5383 st. <i>Åhus c</i> , jst. horisontell dubb i S sidan av N hamnpirens yttre ände, ca 0.95 m under pirens överkant, mitt under 3:e trappsteget i stentrappan.	0.37
6 v	+ 5368 st. <i>Vittskövle bro b</i> , & landfästets uppströmssida, 15 cm inåt land från stenräckstolpe.	3.18			

Texten rörande de geografiska och geologiska förhållandena är författad av fil. dr. G. Lundqvist.

HELGEÅN

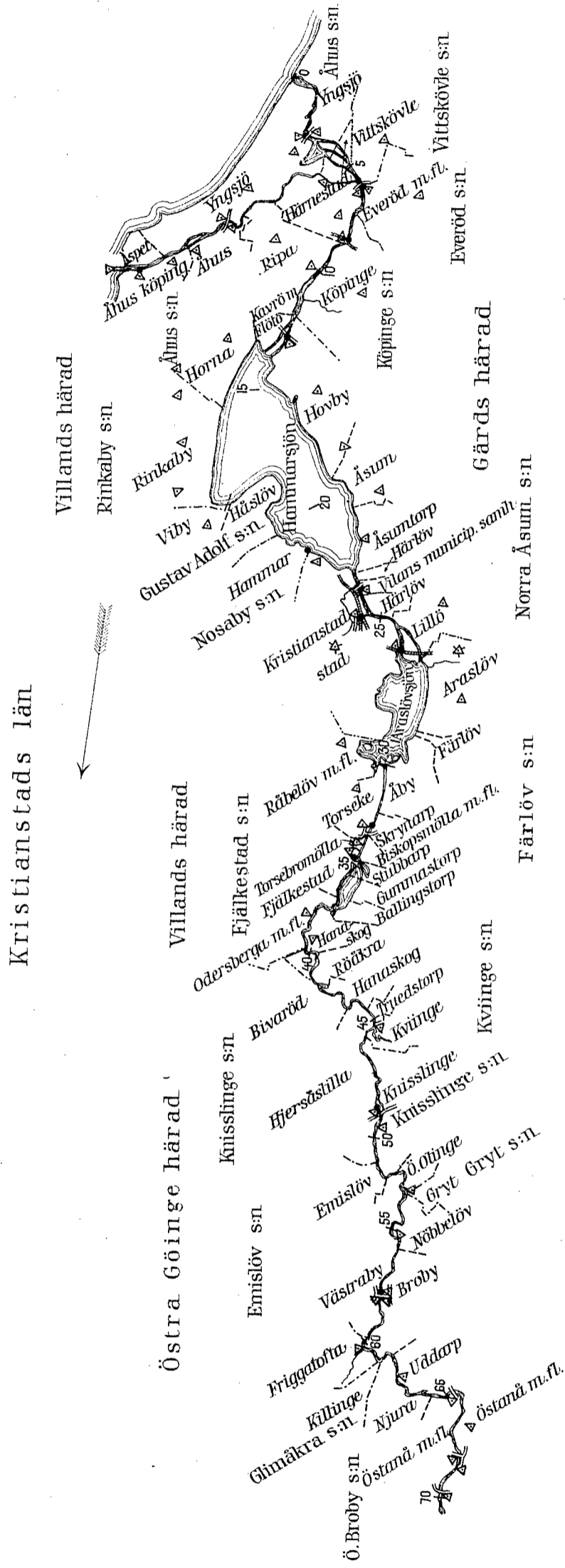
Km 0-70

Blad 88 i Torsebrotfallet
Huvudflod: 88 Helgeån

166
1931

- +++ Rilsgränns
- Länsgränns
- Häradsgrens och tingslagsgränns
- Socknegränns
- Skattstugs- och bygränns
- Bygränns inom skattstug

- ★ Precisionsfix
- ▲ Fixpunkt
- Pegelstation
- Utbyggd eller under utbyggnad varande eff.



SKALA 1:200 000

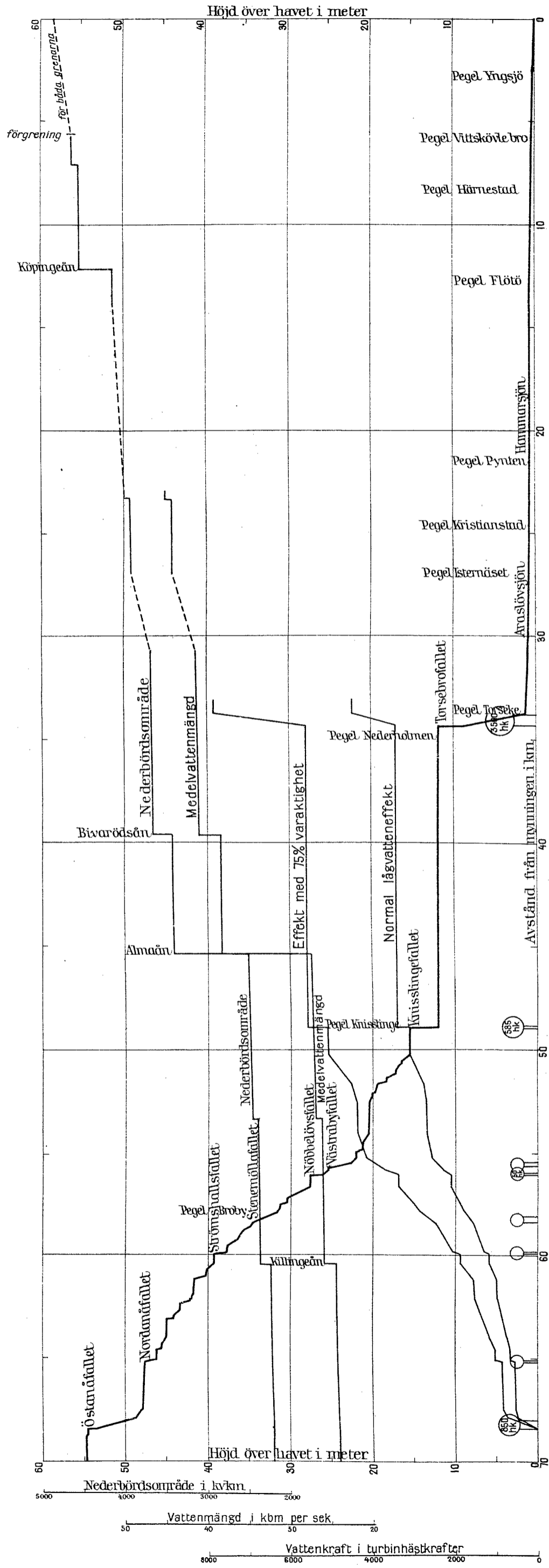
Östra Göinge härad

Ö. Broby s:n

Ö. Broby s:n

Ö. Broby s:n

Ö. Broby s:n



- +++ Ritsgränns
- Länsgrens
- Häradsgrens
- Kommungränns
- Skattefogds- och bygränns
- Bygränns inom skattefogd

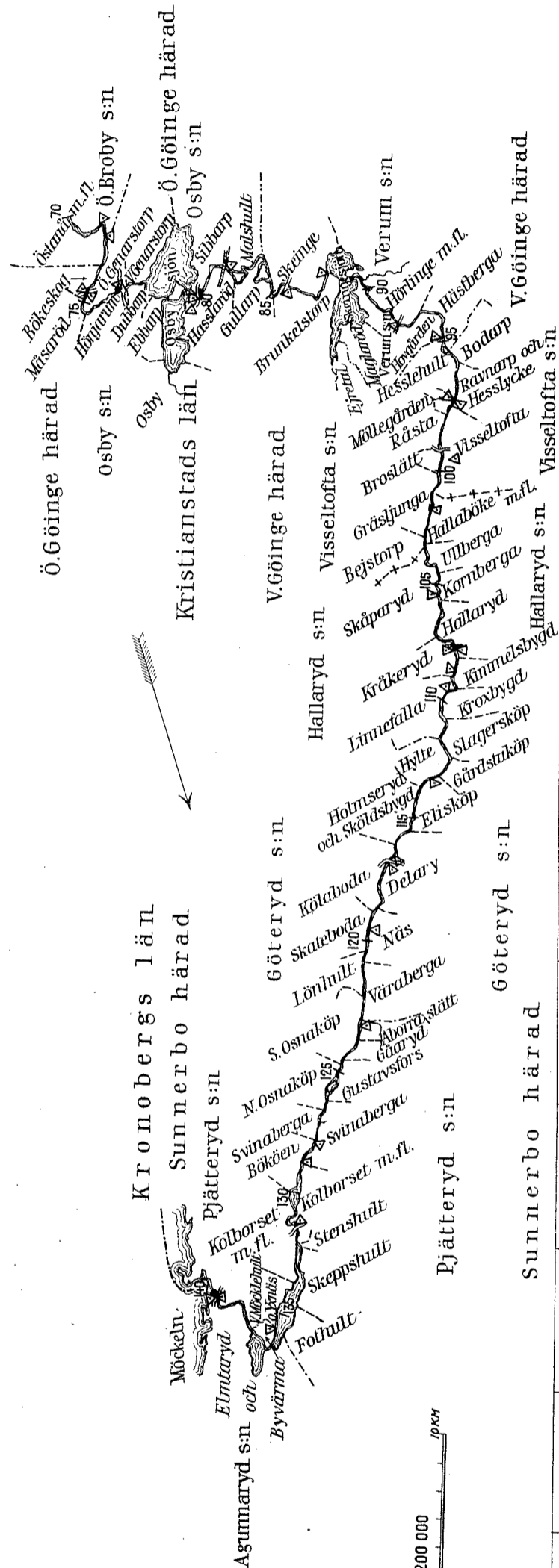
- ☆ Precisionsex
- △ Fixpunkt
- Pegelstation
- Utbyggd eller under utbyggnad varande eff.

HELGEÅN

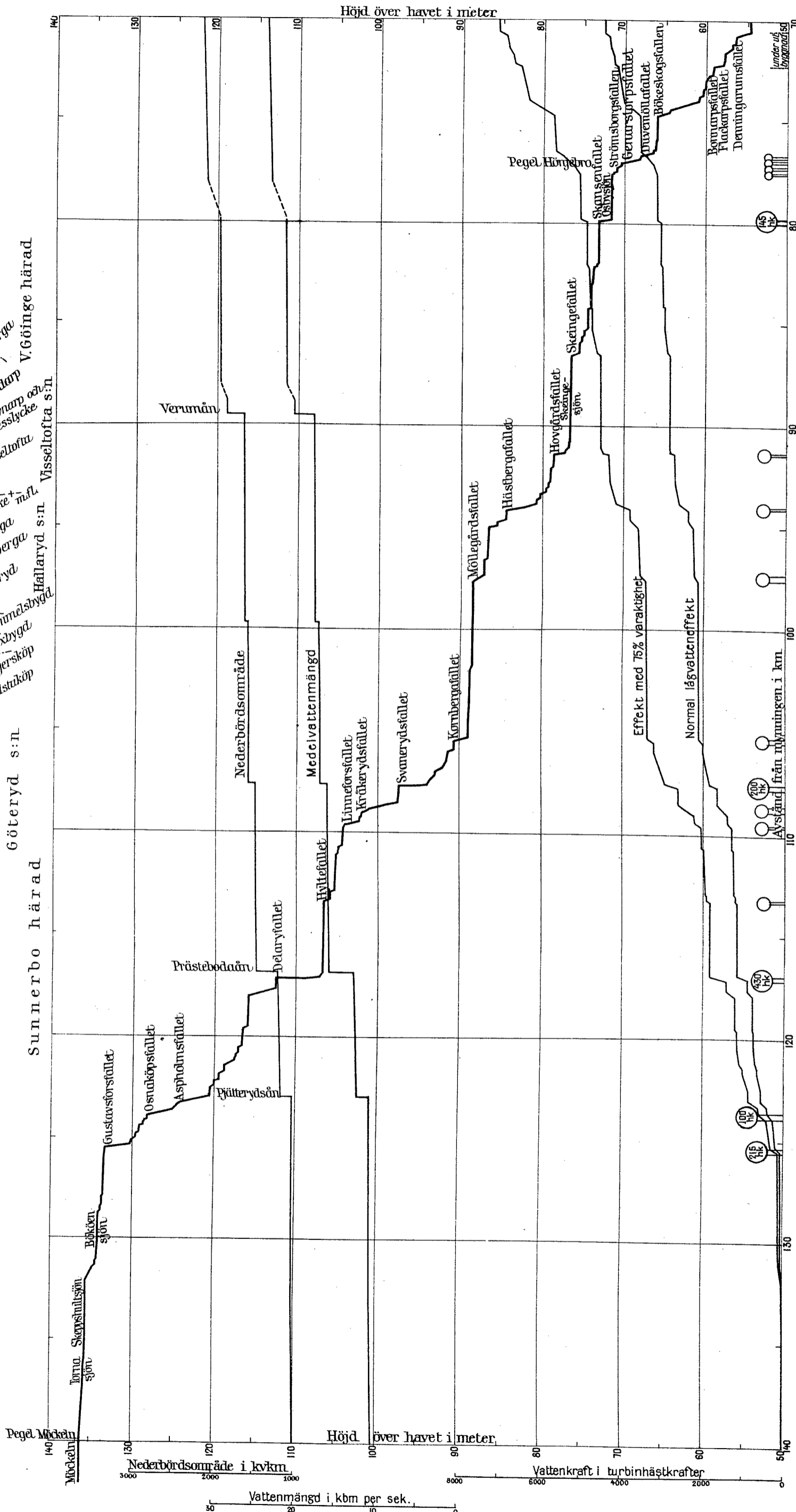
Km 70-140

Blad 88.2. Delaryfallet

Huvudflod: 88 Helgeån



SKALA 1:200 000



Effekt med 75% varaktighet
Normal lågvatteneffekt

Avstånd från mynningen i km

